ИЗЛАЗИ У ЧЕТВРТАК И НЕДЕЛЮ

ОГЛАСИ
плаћаю се од свакога ре а из гармонда први пут 6, а посл 4 нов. За жиг сваки пут 30 нов.

Предплату прима уредништво, све ц. и кр. поште; а у Београду разноситель Напредка.

НАПРЕДАК.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА У АУСТРИСКИМ ЗЕМЛЯМА
На годину 10 фр., на пол. год. 5 фр., на четврт 2 фр. 50 новч. а. вр.
У СЕБ КНЕЖЕВИНИ
На годину 100 гроша, на пол. год. 50 гр., на четврт год. 25 гроша.

Уредништво е у дунавской улици, у кући гђе уд. Стерине, у I. кату.

БРОЈ 58. У НОВОМЕ САДУ, У НЕДЕЛЮ 25. ЮЛИЯ 1865. ГОДИНА XVIII.

Ново министарство почело е своју радню са издаванѣм амнестие за преступе учинѣне путем штампе. Сви, кои су ради кривична дела учинѣна путем штампе осуђени, али казну іош нису наступили или е нису іош подпуно издржали, ослобођаваю се од казне; сва судска истраживаня почета ради такових кривичних дела, а недовршена, одмах престаю.

Ова амнестия раширена е и на Угарску и на Хрватску; а кад се тиче милости царске, вальда неће овде важити она формула: изузевши војничку краину.

Као што се види, амнестия е доста ограничена. Увреде части, као приватна ствар, наравно да немогу ни подпадати под амнестию какву; али амнестия ова ни найманѣ неолакшава судбину оним жртвама Шмерлингова времена, кое су ради „кривична“ дела учинѣна чрез штампу своју казну већ издржале, или су биле осуђене. Тих е врло велики брой у Аустрии. Єр су осуђени били, ограничени су у многом политичном праву, они немогу бирати у сабор, нити изабрани бити итд Ако се овима неопросте и последице правне њиове пресуде, онда ће велики брой журналиста остати исключен од уживаня многих државлянских права.

Данашњи закон за штампу, кои у Аустрии важи (осим Угарске, коя е непрестано у изузетном стању), саставлен е у райкстату, кад е Шмерлинг био у зениту свое славе и моћи. Райкстат, кои е заступао само Немце аустриске, употребио е прилику, да изда закон о штампи, кои е скоро сваку опозицию у публицистици немогућном учинио. И найманѣ неодобраваюће претресанѣ државних уредба или дела владиних органа могло се узети као нападанѣ на устав и побуњиванѣ и драженѣ против власти, тако да ние било листа, кои ние и по више пута кажњен био, само ако ние гудио песму централистичко-немачку.

Баш то, што се нашло за потребно, да се амнестия издае, найбољи е доказ, да сам закон о штампи неодговара цељи своіой, да у той струци законодавства треба из темеља реформе чинити. Видићемо, како ће у томе почети ново министарство.

Окружно писмо грофа Белкреда много обриче, али се люди сећаю, какво е дивно окружно писмо издао био витез Шмерлинг, кад е ступио у министарство, а како се мало од свега онога испунило, пак тако и сада чекаю, да сама дела говоре.

Опозициони листови на оной страни Литаве са великом резервом — да нерекнемо, са неповерењем — примаю нове наредбе новога министарства. Прашка „Политика“ вели у томе обзиру: Кад би се у политици могле оделити личности од ствари, характери од система, нас би наименованя ова (новога министарства) манѣ потресала; не према министарству прошлости, са коим смо се зацело неуморно борили, него према потребама будућности морамо мерити личности нове ере, а ту нам се намеће прва мисао, да наименованѣ државнога министра и министра правде за све кралѣвине и землѣ изузевши оне угарске круне, да то — само овлаш буди речено — наговешћуе дуализам, а изоставлѣни тай додатак код министра финансие да већ показуе, да хоће да се усуде на „политични дуализам“, али не на „финансиски“; и после, да задржаванѣ мужева као што е Шмерлинг, Хайн, Комерс на врху судова (баш тамо, где е вршак свеколикой политици, єр политично напредовати значи имати власт законодавну), да то неговори ни за умерено освртанѣ на явно мнѣнѣ, без коега ће министарство наћи на колосеку свое будућности сенку неповереня, кое у овом тренутку доста судбе пуно сасвим долази уз найвеће засушиванѣ свию извора благостаня.

„Хирник.“ орган староконсервативаца мађарских, кои иначе ние противан дуализму у Аустрии, противи се таковой форми дуализма, кои би се основао на модерном парламентаризму. Он мисли, да се такав дуализам у парламентарной форми неда устроити, а да се непотресе и у опасност нестави единство монархие. Средоточна власт државна била би ослаблѣна уз два парламента напоредо, коима би доктринарство дало све могуће гарантие, чим би они међу собом у конфликт дошли, што при разликости многих интереса и политичних понятия и неможе бити иначе.

Друга препона завођеню строгог парламентаризма исканѣ е самосталних земальских правлѣния за поедине землѣ с оне стране Литаве, као и ердељско и хрватско [illegible] Као што се Чешка, Моравска, Галиция итд. неће дати абсорбовати устройством ужега райкстата, исто тако неће се Хрватска никад дати централизовати чрез пештански парламенат, а ми и ердељску унию недржимо, да се може тако извршити, да Ерделю неостане баш никакве автономие.

Будући пак да се монархия може само по уставу управляти, а особито Угарска неће одустати од свое тисућогодишнѣ законите самосталности, ми пак нежелимо слабити моћ круне, то се мора наћи начин, кои дае наћи све оне користи и емства модернога парламентаризма у таковим формама, кое единству државе и самоуправи земаля одговараю. Они су на добру путу, кои имаю у види енглеску реформу; али су на іош болѣм путу они, кои настое око тога, да натраг добию и околностима прилагоде оно благо, кое смо ми од наших мудрних и брижних предака наследили у муниципалной системи.

Бечка „Дебата“, коя добива саобштеня из угарске канцеларие, пише, да ће се звание юдекса курие (земальскога судца) тек непосредно пред отваранѣм земальскога сабора попунити.

Исти лист каже, да ће се попунити места великих жупана и барон Вай бивши дворски канцелар да ће постати великим жупаном у боршодской, а Сеђеньия бивши подканцелар у столнобеоградской вармеђи.

Матица Србска.

Трећа седница књижевног одбора „Матице Србске“ 13. юния.

Надзиратель Текелиног завода у Пешти о владаню Текелиних питомаца и о њиховом успеху у наукама за време првог школског течая.

Іован Београдац подноси из свога речника писмо П. на оглед.

Молбе питомаца Іована Петровића и Васе Ђурђевића, да им се рок полаганю строгих испита продужи.

Умолиће се Н. С. патриярх Самуило Маширевић да уступи друштву на употребленѣ рукопис „Историе деспота Ђурђа П. Бранковића.

С великом су фалом примлѣне ове књижници Матичиной поклонѣне књиге и то:

1. Од Михаила Раевског из Беча: Христіанское чтеніе, издаваемое при санктпетербургской духовной академіи. 1864. Январь—Декабрь. СПБ. — Православный собесѣдникъ, издаваемый при Казанской духовной академіи. 1864. Январь—Декабрь. Казань. — Духовная бесѣда, еженедѣльный духовный журналъ издаваемый подъ редакціей протоіереа Іоанна Яхонтова. Томъ 20—22. Нро 1—52. СПБ. 1864. Краткая всеобщая исторія, въ простихъ разказахъ. Составилъ П. Берте. СПБ. 1861. — Русская граматика Александра Востокова. СПБ. 1859. — Учебная книга всеобщ-й исторіи. Составленна Н. Зуевымъ. Часть 1—3. СПБ. 1856—1857. Исторія словесности. Курсъ гимназическій. Годъ четвертый. — Исторія русской словесности. СПБ. 1858. — Руководство къ физикѣ, составленное по порученію министарства народнаго просвѣщенія для русских гимназій Е. Ленцомъ. Часть 1—2. СПБ. 1859. — Руководство къ ариѳметикѣ Отдѣлъ 1—2. СПБ. 1861. — Основанія геометріи. СПБ. 1860. — Руководство къ минералогіи, составленное для русскихъ гимназій Е. Гофманомъ. СПБ. 1861. — Елементарная теорія

ПОДЛИСТАК.

Нешто о смртной казни.

(Продуженѣ.)

Неће бити излишно споменути, да су већ и у найстарие време поедини поглавари смртну казну суспендовали, или ю ограничили. Ово се збило и у римской републици, кад е Lex Porcia, по коем се грађани не могаху на смрт осудити, обнародован И док се овай законик поштовао, дотле е у римской републици, као што Ливие говори, и зала врло мало било. Кад га више несу поштовали, цео се Рим залюляо, а кад га одбацише и у место њега крваве законе и непрестане смртне казне уведеше, римска се држава сурвала. Зато е узданую са таким усхићенѣм Цицеро: O nomen dulce libertatis, o jus eximium nostrae civitatis, o lex Porcia!

О мисирском кралю Сабаху се говори, да е смртну казну као безкористну и немилостну укинуо, но да му е народ за педесетогодишнѣ владе нѣгове увек миран и сретан био. И као што е Сабахо племенито владао, тако се величаствено одрекао круне и престола, кад му бог санова рече: „од селе нећеш више мирно владати, ако их неколико мачем не погубиш.“ Волим се одрећи круне и престола — рече Сабахо — него да убиством укалям живот свой.*)

*) Херодот књ. II. §. 127.

Велики Алфред у Енглеской смртну е казну само на найвеће злочинства ограничио; но зато му е влада тако мирна и живот тако ван опасности био, да е у ово време — по речима едног повестничара — свако дете с новчаном кесом у руци кроз целу државу слободно могло путовати.

Овако чиняше и Вилелм, и повестница не споминѣ, да су се зла за владе нѣгове умножила.

Царица Єлисавета двадесет година е без смртне казне управляла руским народом, па зато државан живот и мир не беше узнемириван, шта више, држава іой іош лепше процветала него за владе нѣзини предака. И диван овай пример, велики и сретан овай успех даде повода Катарини II. цариці, те е одбору законодаваца ово знаменито, найсветлиих начела пуно упутство дала: смртну казну за владе іой не употреблявати. Она говораше саветницима своима: „Зла треба да казните, али не тако да и ви зла чините: смртна е казна безкористно немилосрђе!“

У средњем веку хришћанске су се цркве понайвећма заузеле, да се смртна казна или укине или барем само на већа злочинства ограничи.

У 16-ом столећу Тома Морус славни енглески канцелар, у 17-ом пак Риста Іован Ланг под именом Justinianus Clemens Leucopolitanus, и много других богослова стадоше против смртне казне писати, али им гласи не нађоше одзива.

У найновие доба, дакле од како е Цезар Бекария (1735-1793.) талиянски писац са своим далеко чувеним делом*) на свет ступио, поведоше се силне распре о смртной казни, кое се овако могу найболѣ поделити 1.) да л е смртна казна праведна? 2.) да л е целисходна? и 3.) да л е нуждна?

Цезару Бекарии, да бесмртно дело свое напише, повода даде, што су Іована Каласа тулуског трговца неправедно погубили.

Сад само іош да наведем неколико имена они славни мужева, кои су против смртне казне; ево их: Цезар Бекария, Соненфелс, Валас, Пасторе, Хуфеланд, Бентам, Лика, Сельон, Уекфилд, Ешенмаер, Виктор Хиго, Ламартин, Карминяни, Цепфл, Оскар шведски краль, Фаербах, Бернер, Митермаер, Гарибалдия и млого други код свию народа.

Иначе не могу а да не споменем (као што се и Фаербах врло згодно изразио и Бернер поновио,) да су извори овог питаня тако изцрплѣни, да се о нѣму више никаква нова не може рећи.

Да видимо дакле, шта е смртна казна?

Смрт е найвећа телесна казна, што злочинца и од живота и од свию земальски условия лишава.

Разлози, кои су против смртне казне наведени, или су из општи начела, или из искуства или из поедини казнени теория црплѣни.

*) Dei delitti e delle pene.

тригонометрическихъ линій и прямолинейная тригонометрія. Сочиненіе П. Соколова. Харковъ. 1859. — Житіе просвѣтителей Славянъ Кирила и Методія. СПБ. 1864. — Другъ дѣтей, книга для первоначальнаго чтенія. СПБ 1862. — Учебный курсъ географіи россійской имперіи, составленный Яковомъ Кузнецовимъ СПБ. 1861. — Всеобщей географіи учебная книга, составалъ А Ободовски. СПБ. 1861. — Теорія словесности. Курсъ гимназическій. Годъ 1. Риторика. Годъ 3. Пїитика СПБ. 1860. — Начальная алгебра, составленная А. Тахомандрицкимъ. СПБ 1860 — Краткая ботаника. Составилъ П. І. Шаховскій. СПБ. 1860. — Руководство къ математической и физической географіи составленное М. Талызинымъ. СПБ. 1857. — Руководство къ Зоологіи, составленное по порученію министерства народнаго просвѣщенія, для гимназіи, Юліяномъ Самашко. Курсъ втораго класса. СПБ. 1861. Курсъ 3-го класса СПБ. 1855. Курсъ 7-го класса. — Физіологія. СПБ. 1855—1857.

2. Од уредништва књижевниковог: Književnik. Godina II. Svezak II. U Zagrebu 1865.

3. Од уредништва босиљковог: Bosiljak, list za mladež. Urednik i vlastnik Ivan Filipović. B. 1—7.

4. Од Светолика Лазаревића: Споменакъ. Изворне песме Светолика Лазаревића. I. У Новоме Саду 1860. II. 1865

5. Од Арсения Продановића игумана Войловачког: Новине србске изъ царствующего града Віенне. 1814. Другій погодишньи течай.

Секретар явља, да су на расписане награде ова дела дошла:

1., За награду од 50 дук. која е за историску драму расписана била рукопис под насловом „Краль Вукашин, трагедия у пет раздѣла, с надписом: „Тѣни ће вода куд е текла.“

2. За расправу о моралном, економичном и нумеричном опаданю народа србског у Аустрии е наградом од 10 дук. рукопис „Писма о опаданю народа нашег“ означен са три крстића и

3., За расправу о трагичном за кою е награда од 10 дук. одређена, рукопис под насловом: „о трагичном“ с надписом: „Ecce spectaculum dignum, ad quod respiciat intentus operi suo Deus; vir fortis cum mala fortuna compositus“ Seneca.

Запечаћена уз споменуте рукописе приложена писма, на коима су исти надписи и знакови били, као и на делима, предана су у седници на сачуванѣ подпредседнику књижевног оделѣня дру. Светозару Милетићу, коем е и дело под насловом „писма о опаданю народа нашег“ на пресуду издано; [illegible] трагедие „краля Вукашина“ одређую се чланови: Іован Ђорђевић и Глиша Гершић, а за пресуђиванѣ расправе „о трагичном“ др. Іован Суботић и А. Хаџић, секретар.

Решава се да се од сада о сваком од коег члана већ пресуђеном саставку за „Лѣтопис“ тек увек у првой, која дође седници што реши, да би се члановима прилика дала, да што бољи и самосталнии суд себи набаве о сваком чланку, кои е за „Лѣтопис“ приносан био.

Шаље се устав Матичин грофу Іовану Залуском.

Градоначелник сл. кр. вароши Новог Сада явља да е преузвишени кр. намествик Угарске одобрити изволео, да „Матица Србска“ може издавати забавно-поучни лист „Матица“ под уредништвом друштвеног тайника А. Хаџића, али држећи се точно поднешеног програма, и избегаваући политична и социялна питаня, и позива Матицу у смислу одпуста кр. комесара за Бачку, да споменутог уредника упути, да дане, у кое ће тай лист сваког месеца излазити, као такођер и дан, кад ће први пут изаћи іош пре почетка издаваня градоначелнику саобшти назначивши и печатачу, у коіой ће лист печатати, и да онда, кад лист излазити почне, прописани брой дужних ексемплара дотичним властима и явним заводима увек точно шаље. — На основу ове дозволе би решено, да лист тек од 1. октобра о. г. почне издавати, кад е време сад и тако сувише кратко, да би се могао 1. юлия о. г. покренути, и секретар би упућен, да позив на предплату на исти лист сготови, да би се могао о првой главной скупштини распослати, и да одговори свима захтевима, кои се од њега као будућег уредника матичиног листа потражую.

Уредник „Србског Лѣтописа“ предлаже за исти ове чланке: 1., Вук Стефановић Караџић и књижевна радня његова од дра. Стевана Павловића и 2., Корнелие Станковић од Феодора Демелића. — Решиће се о њима тек у првой, која дође седници.

Набавляю се ове књиге, и то за матичину библиотеку: Geschichte der französischen Literatur seit der Revolution 1789. Von Julian Schmidt. 1—2 Band. Lepzig. 1858. — Biblioteka pisarzy polskih. Tom 19. Pisma Michala Czajkowskiego. Tom siodmy. Koszovata i Ukrainki. Lipsk. 1865. Tom. 30. Wizerunki polityczne dziejow pontstva polskiego. Tom 3. Przez Edmunda Chojeckiego. Lipsk 1865. Tom 34. Kavkaz czyli ostatni dni Szamyla. Powieść historyczna przez J. Gordona. Lipsk. 1865. — Исторія русской словесности, древней и новой. Сочиненіе А. Галахова. Томъ I. СПБ. 1863. — An meine Kritiker. Beleuchtung verschiedener Angriffe auf meine Geschichte der griechischen Kirchentrennung. München 1865 — Form und Gehalt in der Aesthetik. Von Dr. Theodor Vogl. Wien 1865; — а за Текелину књижницу: A balladáról. Irta Greguss Ágost. Koszorúzott pályamű. Kiadta a Kisfaludy-Társaság. Pest. 1865.

Чланови Глиша Гершић и А. Хаџић секретар мисле, да се саставак Костићев „Беседа“ онакав, као што е у „Лѣтопису“ не печата, него да се песнику саопшти њихово мишленѣ и да по њему дотера ако оће свой саставак, или да пристане на то, да му се из саставка балада „Жртва Шейтану“ као нешто цело за себе печата. Тек ће се у првой седници што решити.

Удовица пок. Ђире Петровића, узима натраг рукопис мужа іой на немачком езику о србским народним конгресима.

Четврта седница књижевног одбора „Матице Србске“ 1. юлия

Допушта се надзирателу Текелиног завода, да може за време школских ферия на 6 неделя из Пеште одсуствовати.

Примаю се за „Лѣтопис“ ови чланци: 1., Вук Стефановић Караџић и књижевна радня његова од дра. Стевана Павловића. 2, Корнелие Станковић од Феодора Демелића и 3., Беседа, алегориска драма без диялога, од Лазе Костића, али да се и пресуда чланова Глише Гершића и А. Хаџића печата; а не прима се у његовом садашнѣм саставу чланак Е. Чакре: „Ђурђева Ерина.“

Набавляю се ове књиге, и то за матичину књижницу: Ritter's geographisch-statistisches Lexicon. 12. 13. Lieferung. Leipzig 1865. — Slavische Blätter. Herausgegeben und redigirt von Abel Lukšić 2. — 6. Heft. Wien 1865. — Geschichte des griechischen und römischen Drama's von J. L Klein. Zweiter Band Leipzig, 1865. — Die Grundzüge der Weltordnung von Dr. Christian Wiener, Leipzig und Heidelberg, 1865. — Beiträge zur Geschichte der Union der Ruthenen in Nordungarn und der Immunität des Clerus derselben von Josepf Fiedler. Wien 1862.; — а за Текелину: Das Leben der Griechen und Römer nach antiken Bildwerken dargestellt von Ernst Gahl und Wilh. Kener. Berlin. 1864

Нови Сад 24 юлия. Синоћ и ноћас имадосмо лепу кишу, која е разладила ваздух, а био е последњих дана тако топал, као да смо дошли под екватора.

Нови Сад 21 юлия Ј е е била скупштина чланова друштва за погребаванѣ у дворани „код Лаудона“. Друштво е себи изабрало за управителя г. И. Фукса књижара (католик), за контролора г. Ф. Јуса токара (протестант) и за актуария г. І. Зоню књиговодителя (православни). Чланова већ има 900, а будући да по уставу треба 1100 чланова, то се надати, да ће овай брой бити попунѣн набрзо. Чланови нови примаю се код г управителя

ДОПИСИ.

*** **Сента**. У прошли уторник 13 юлия о. г. изгубисмо заслужаог мужа, врлог Србљина и Старешину нашег Мойсия Загорицу. Покойник е 72 године живио. Рођен е у Петровом Селу; у млађим своим годинама званиe варошког благайника овде у Сенти пуни 30 година на обште задовольство верно и прилежно одправляо е. Његово е благо и поштено срце вавек за добрим, и за оним, што е по Србе найболѣ било, тежило и радило; био нам е прави старатель и предстатель обштества нашег, зато ће спомен његов дубоко и дуго у срдцима нашим укоренѣн остати. Силни народ без разлике вере и народности похитао е да му на земльи последньи дуг ердачне любови и приятельства ода и земне његове остатке до обште свию майке црне и ледене землѣ одпрати. Три овдашня свештеника при опелу чинодѣйствовала су и при овой тужной свечаности сходну беседу држао е наш парох г. Александар Николић, и тако нас е дирнуо и потресао, да ни едне душе ние било, која суву пролила ние. Од ове чувене фамилие мушког подмладка ние остало. Покойника оплакуе саморана супруга, два брата, една сестра и две удате на страни кѣери. Нашег незаборавлѣног старешину поштуући, за дужност сматрамо смрт Мойсия Загорице явности предати, да и они његови знанци и приятельи, кои су на страни, за ню дознаду и да с нама заедно рећи могу: Црна земльо, небуди му тешка!

V **Београд** 19 юлия. Немачко позориштно друштво г. Штромаера кое овде представе дае, све више забражђуе: од позоришта и неки оперета претворише се ючер у кнежевой пивари у неке просте комендиянте, и доста лакрдияшки већину наше публике превараше. Том приликом услѣд неки обећаня г. Штромаера, пала е на каси прилична сума новаца, па и отмѣния класа била е на месту искупила се, да види неку обявлѣну „талиянску ноћ у Београду и названо у цедульи „Народно веселѣ“, али шта би од свега? Ни знака од „народна“ веселя, нити предмета каква талиянски, но на против — у Београду! — неке на транспарентима мађарске круне и

Ови су разлози излазне точке оног доказиваня, да се смртна казна не слаже нити са правом нити са религиом, нити са моралом. Шта више доказуе се: да смртна казна нити е целисходна, нити е нуждна.

Да се смртна казна не слаже са правним начелима, овако се доказуе: казнена се власт, пошто е она извор државног величаства, на грађанском фундаменталном контракту оснива; но казнена власт никад и никако не може да се и на живот грађана односи, што се већ и из тога ясно може увидети, да кад су грађани поедине државе основали, то су тога чинили, да права своя осигураю и сачуваю, слѣдователно одређи се фундаментални права, права животу, не беше им у намери. Ал иначе човек ни са самим животом своим ние слободан, дакле онакова права, какова ни сам нема, не може ни на другог преписати.

А кад су грађани, да им права осигурана буду, у државне руке уедно и власт положили, како би им права, ако би нуждно било, бранила: нема сумнѣ, да су то с тим условием чинили, да се крайна сила тек у оном случаю може праведно употреблявати, кад сва друга блажия средства изчезну. А кад е криван власти руку пао, у таквом е уедно станю, да против њега крайна средства употреблявати есте излишно па с тога и неправедно. Па онда државна казнена власт само онакова добра може ограничавати и уништавати, која из саме државе истичу, која су предмет њезиног сахраньиваня и дружевног се члана као оваковог тичу; а неможе се на човека тако односити, да му се тиме његово развиянѣ за навек прекине. А прекинуће му се ово, кад му се живот, найвеће човечие добро, одузме, што се неможе суспендовати а да га за навек не нестане. Па онда, кад е убица, овай найвећи злочинац, само едног човека лишио живота, ние уедно и целу државу уништио. Погубе ли њега, тада његово цело биће пропада. —

А зашто се не слаже смртна казна са моралом и религиом? ево за што.

По моралним законима човечие достоянство у сваком човеку поштовати валя; па кривца с тога, што е згрешио, не можемо тако сматрати, да е и човечие достоянство свое изгубио, да е у достизаню крайне свое цели подпуно немоћан, нити да се више никад поправити не може. А ово се збива, па и то не од стране поедини људи, него од стране државе, као од моралног организма, кад се човеку живот одузме.

Врло су знаменити и политични квари ове казне, ер е иста врло опасна по слободу. Нема народа, кои политичним потресима ние изложен; па тада се не доносу нови закони него се и постоећи руше; тада се не траже ни нове казне него се постоеће строго употребляваю против невини људи; тада убице судияма постаю, ер им уверити валя пук и партаю своју, да су они браниоци права; и тако се формалитет, истина, оцрни, али се битност правде изврта или са кривим тумаченѣм каквог случая, или са софизмом у мудрованю. И ако е смртна казна законита, приликом овакови потреса найбольи грађани пропадаю, на кое е баш с тога найвећа сумня, што у пустошену и кланю ни едне партае неучествую. Немоймо дакле оштрити мачеве и саблѣ, ер страшно оруђе пружамо партаяма у руке; немойте дакле учити народ ово оруђе употреблявати, ер у бурно време страшно ће свое знанѣ показати, на кое сте учили. Да Атина ние на испиянѣ отровне чаше осуђивала кривца, ни Сократ неби том смрћу погинути морао! — Да код Француза и Енглеза ние била законита смртна казна, у потресима ових народа неби се толика скупа крв пролила. Да код Чивута ние тако свакидашнѣ било распиянѣ, неби се никад подигао онай найвећи крст, под коим се цела васиона потресла. И ако се од ове казне народ полагано одучи, и ако се у њему она вера укорени, да е неправедна, не само да ће се сам задржавати од оваковог крвопролића, него ће и влади противу стати, која би вальда порушена губилишта и опет као олтар жртава свои подићи тела.

(Продужиће се.)

наслови и шта ту нема. Кои е год био, заверио се, да се неће дати више на онакав начин преварити. Валяло би, да полицайна власт предходно развића овакве и подобне лакрдие. Чуваймо се, да смо сачувани!

† Из **Сараева 17 юлия.** У предходећем допису явили смо вам, да е Турска власт смишлени узрок употребила, да ограничи наше школе, а сад ћемо вам явити прави узрок, због чега е то насиље народу учинено.

Као што вам е већ познато, овдѣ е намѣстник турски Осман-паша. Он кад с човѣком говори, мед му се по устнама разлива, а кад га гледа, из очию му се низ црномањасто лице веселѣ расипа, тако да невин човѣк, кои незна завирити кроз очи у срце, а с бесѣде осврнути се на дѣло, мора да мисли: искрениег и любезниег господара неможе се пожелѣти. Али проницателан човѣк на оним бояли устнама види што друго, исто као и у црним очима под навлаком изображеног лукавства хиљаду стрѣла, те се свуда у хришћанским обитељима плач и лелек чуе. Па іош има у Сараеву наши трговаца тобоже нѣшто изображени люди, кои тврде, да іош у Босну овакови господар ние дошао! То говоре, ер суде човѣка по споляшности и ослоняћи се на ласкаве рѣчи нѣгове, необзиру се на дѣла нѣгова. Прие нѣга никаквом царском намѣстнику ни на ум ние пало у школе дирати и народ душевно стезати, а нѣму тобож „цивилизираном“ Турчину паде у задатак мрзити оно, што сваки човѣк изображен као свој живот люби, граничити оно, на што никакво и ни од кога право нема, рушити оно, што су народу рѣаве судбе, вѣкови невредимо сахранили. Гди е тай изображен човѣк кои на просвѣту свое обитељи и на општи напредак мрзити може? Ние тога данас у Европи, кои свој народ подрмлює зато, да се душевно неразвия, да у благостаню ненапредує и да не расте узпореду други сретни народа, кои га обкружаваю. Неподкопаваю се и неруше у данашнѣ доба просвѣтни заводи у благословеной земльи, већ се чуваю више него драги камен, свуда се нѣгую и подижу и из народа у народ пресађую за срећу народа и држава. Али Осман-паша, загледаћи у народной просвѣти губитак државни, одлучи обуставити и помисао о гимназии, те нападе на наше основне школе и покупи нам найважние књиге, с коима би младеж нѣшто у напредак помакнути се могла. Да с овим насилѣм Осман-паша иде на то, да задржи наш народ у незнаню, пак да наши представници на суду до вѣка Турцима чибуке припалюю, то е обште мнѣние.

Та толики су нам вѣкови найбољи свѣдоци суровости и собичности, па опет на жалост нашег народа та начела и данас се код нас с главе развияю: явно се просвѣта из куће изгони, живот духовни под топузом стенѣ, књижаре школске затвораю се, књиге се запте и сѣку и школе се граниче и руше, да народ у напредак не корача. Наша школа ни са шта друго ние ограничена, већ единог узрока ради, што се управа школска живо заузела била, да гимназию слободну оснує, кою ће моћи походити сви синови без разлике вѣре и народности, како би нови нараштай изображавати се могао по духу времена и сходно домаћим околностима, што би велике користи и самои држави допринѣло, ер би народ средством просвѣте сиротиньског станя у богатой земльи ласно отресао се, прифатио би се нови извора и до извѣстног би благостаня дошао, те усрећио себе и државу.

Има ли коя држава, да у напредку своих народа, свою несрећу гледа? Само Турска. А зашто? Ер мисли: како се хришћани просвѣте, господарство турско на вѣк пропада, те држећи се тог „начела“, мора да се бори с просвѣтом и народима као ноћ са зором. Турска ће увѣк дакле граничити напредак своих народа, а кроз то ће и сама градине Османове подк пати. Нема дакле ни Турцима ни другим народима у Турской напредка за жива алкорана.

Истина, да е народ хришћански у Босни у прошла четири вѣка доста чуда од Турака претрпио, али никада од правовѣрне свое браће ние трпио ово зло, што га сад под Осман-пашом трпи. Досада су Турци само било гонитељи крста, а сад е пошло за руком Осман-паши, да устане брат на брата и хришћанин на хришћанина, што е найгоре. Ючер дође из Купреса Осман-бег И и он каже, да су се на Купресу састале четри чете разбойника, све од сами хришћана, и да еднако нападаю, злоставляю и глобе куће хришћанске. Бѣдни хришћани листом дигоше се на тужбу Ахмет-паши каймакаму травничком, молећи га, да установи пандуре, кои ће те разбойнике растѣрати, а он им на то одговори, да друге страже у земльи несмѣ бити осим заптия, кои су ятаци лоповски. На другу тужбу одговорио им е: неможе се раи повѣрити оружѣ, ер га часом може искренути на Турчина, господара свога. Тек на трећу и општу тужбу народа установио е пандуре и послао их, да одаю, пошто су разбойници у оном околишу све до паре од народа узели и разишли се. А зашто е тако каймакан поступао? Погодите! Станко поглавити четобаша поручи хришћанину Подунавцу, да му донесе на рочиште 30 дуката, иначе да ће му главу одсѣћи и сву нѣгову обитељ поклати. Сирома човѣк за спасти себе и свою челяд едва састави и донесе му 9 дуката, кое му е овим начином предао: Господару! Живога ми Бога и тако печену дѣцу поео, све, што сам имао, донио сам ти, више паре немам. Ето ти пушке, па ме уби, ето ти ножа, па ме посѣци, ено ти елове гране, пак ме обѣси, я више немам, да ти дам. На тай заклети и грозни одговор Станко опсовавши му крст рече дружини: „Видите ли, шта е донио! (држећи новце у своіой руци) шта ћу вама дати, шта ли ћу каймакаму послати?“ Нека свак сада види и чуе из овог примѣра, коему е Турчин свѣдок, зашто брат брата глоби и таре, зашто ли се крст са крестом крши. Подобних примѣра іош вам могу доста явити, из коих ће се свѣт іош болѣ освѣдочити, да власти турске свако невалялство подпомажу, а на челу им стои Осман-паша, намѣстник царски и управитель Босне и Ерцеговине.

Из **Лике** 9. юлия. „Слушаяй васъ мене слушаетъ.“ У данашньой изображеной Европи уведена е некакова система законодавни тѣла, коя су тобож и раз волѣ и желѣ цѣлог чрез ньих заступаног народа, и коя оне законе, кои су за народ удесни, у име цѣлог тог народа крое и издаю даћи им с одобренѣм владалачким подпуну крѣпост и валяност.

Када е конгрес србски сазван и када су заступници народа у исти одаслани, то се поуздано и мислило, да ће заключци нѣгови, скроени од люди, кои су пуномоћие а мислим и повѣренѣ народа имали, ову важност имати, кою имаду заключци остали законодавни тѣла; но како ми се види, ние било србском конгресу законодавно, него само савѣтуюће полѣ препуштено; ербо нѣгови заключци ево приспѣше амо, да се народ упита, хоће ли се он са оним, што су нѣгови заступници у обзиру на свештеничку плаћу заключили, задовољити? а то е, хоће ли од едне рали землѣ 20 нов. у име бира свештенику плаћати? Колико се могу сѣћати, заключили су заступници од карловачке краине, да народ за читави свештенички приход од рали 20 н. плаћа, а не за сами бир, те да ће наша епархия и неку припомоћ из народног србског фонда добивати; сад незнам, одкуда то питанѣ за сами бир.

Када овакове ствари видимо, морамо, сасвим природно, запитати: Зашто толики бивши трошкови у маглу? и зашто су се звали у конгрес народни заступници, да то станѣ уреде како е за корист обоице, када се данас опет то питанѣ народу ставля? Ако нам нам се може помоћи, нека нам се поможе, а то, мислим, да смо и заслужили, ако ли неможе, а оно нека спава тамо, где е и досада више столѣћа спавало!

Я мислим, да е за нашу сиротиню доста, да за све свештенике пристойбе 20 нов. од рали плаћа, а то ће сваки едва дочекати, само да он и нѣгов свештеник у оной любави живу, за кою их е Бог као люде створио. Оно, што недотече за одмѣрену свештеничку плаћу, нека се накнади из оне хрпе, у коіой више талира, него ли у Лики новчића има. —

М Из **Дриншке краине** „Осерватор Далматински“ донесе нам вѣст, да е Н. В. именовало за провикара Боке которске г. архимандрита Чурлића. Г Чурлић човѣк е добар, миран и поштене душе; он е као професор у православном сѣмеништy іош од самог почетка сѣмеништa па све до свршетка августа 1863. ревностно свою дужност одправляо и велику заслугу код питомаца заслужио. Ми му од свега срца честитамо ново звание. Бог е погледа' на смирение нѣгово у нѣговой старости!

Чуемо, да е овие дана изиш'о позив на предброенѣ на књигу названу „О монашеству епископа“, кою е г. Чурлић с руског на славено-србски језик превео. Садржай књиге биће: „Изложенѣ правила свию црковни и историческе истине, осим тога изясненѣ духа догматическог и какова е свеза међу архиерейством и монашеством. Незнамо, какав е узрок био, да се књига сачинява и сад на славено-србски језик преводи. Какав ће то крпеж бити, неможе се знати, док неизиђе. Ми рекосмо, крпеж, ербо се православна црква единствено управляти мора по правилима апостолским и канонима саборним, а не по неким измишлятинама новим, кое е злоупотреблѣние, сила Турска и самовольство у цркву увело. Неможемо се довольно начудити „изясненю духа догматическог“. Наш попо у цркви учи, да се догмат само и единствено вѣре тиче, а не обреда. Шта дакле има посла дух догматически са калуђерима и ньиовим првенством? Ми знамо, да све, што е против правила апостолски и канона саборни, да е то ерес, од кое се треба чувати.

Угарска.

— „Политици“ пишу из Будима: Против одржаня привременога организма муниципия до ньиовога преустройства чрез земальски сабор говоре врло важни основи, кое наши садашньи мудри државници мораю зрело уважити, ако неће да доживу разочарованя, коя би шкодила ньиовом добром гласу, а земльи зацело неби никакве користи донела. Ми іош незнамо известно, шта су управо чинити наумили, али се говори, да ће они прелазак од привременога у правно станѣ на исти начин извршити, као што е намеравала пређашня влада чинити, т. е. конституюћи одбори од 1861 да се сазову „ад хок“, да изберу одборе, коима ће се предати управа над изборима за земальски сабор. Колико чуемо, пробудили су се из свога политичнога санка и чланови оних законитих вармеђских одбора, у кои их е опиюм Шмерлингове провизорие ставио, те се већ од неког времена договараю, кое ће изабрати мужеве, коима ће се у предстоећим рестаурацияма поверити звания. Ако се тако што збива, то канда и неверую на могућност противнога, наиме да ће се одржати грађанска провизория за време избора саборских и у прво време саборисаня. Ако би пак то било, то би се могло можда догодити, да би се такав сабор искупио са великом тегобом, или пак никако. Ми ово зацело нежелимо, али са нашега становишта мислимо да лоялно поступамо спрам садашньих државника, ако их опоменемо на то, да се овде онде већ закључило, да се сазиванѣ „ад хок“ или никако и неуважи, или пак да се изяви, да ће се уздржавати од свака избора. Ово являћи ненамеравамо явно мнѣнѣ преокуповати, но само кажемо, како ствар стои, кою неможемо изменити, а небисмо е ни изменили, све кад бисмо и могли, ер ми смо увек били за законитост и уверени смо, да само држанѣ са ньом може до цельи довести. Одступанѣ од нѣ могло би у прелазном времену имати врло велике последице. А кад би све и на онай начин искупио се сабор, то би он одма при састанку своме на то се тужио.

— Угарски арцибискуп Бартаковић добио е од цара велики крст ордена св. Стефана поводом 50 годишнѣ славе свога свештенствованя.

— Међу амортисацияма, кое обяви званични „Ширгень“ од 20 юлия има и една облигация од 6870 ф. шайна, кою е подписао Петар Чарноевић 11 юлия 1833 Григорию Бернату. Рок е до 16 юлия 1866 код арадског варошког суда.

— Депутация романска, коя е дошла у Беч из тамишке жупание, иште, да се овой жупании даде за великога жупана Манойло Гожду адвокат, кои е 1861 године био велики жупан крашовске жупание.

Троедна кралѣвина.

— Преосв. г. владика пакрачки Никанор Груиић честитао е са пакрачком консисториом г. Ивану Кукулѣвићу на новом сану банског локумтенента.

— У Задру су избори општински испали по владину страну добро. Како су ти избори морали ићи, види се отуда, што од 4100 бирача учествоваше само 412, те тако већ неки обштинари даю оставку. У Котору е народна страна победила.

Ческа и Моравска.

— „Политици“ Пишу из Беча, да ће се чешки земальски сабор сазвати у новембру и то са особитом свечаношћу, исто као и пештански сабор.

— Г. Езбера, безплатни професор србског и руског езика у прашкой политехници, дао е оставку на ово звание.

Аустрия.

— Говори се, да ће се у Аустрии дати монопол на дуван под закуп; коме е то неправо, нека непуши. У осталом већ су више пута у Аустрии давали монопол под закуп. Цар Леополд I. издао е 1699 дувански монопол у Унтерестерайху под закуп на 3 године за 16,000 ф. годишнѣ. У Моравской е издат монопол дувански 1701 године под закуп на 3 године за 6000 ф. годишнѣ. Године 1724 издала е влада монопол дувански у чешкой и Естерайху под закуп за 500,000 ф. годишнѣ, али закупници нису могли оволико платити, те се монопол изда другоме за 350,000 ф. годишнѣ. Године 1764 узело е едно друштво монопол под закуп за 1,210 000 ф. годишнѣ. А 1780 године друго друштво плаћало е закупа 2 милиона ф. годишнѣ.

— Кад му се чиновници државнога министарства представише, рекао е нови државни министар гроф Белкреди, да он ние приятель административне централизациe, него децентрализациe. Манѣ послове нека губерние одправлаю у земльи, а министарство нека се занима само главним стварима. Ово е лепо речено, али у томе независи толико од едине добре волѣ и речи министрове, него треба ту и законодавнога уређеня, да се некое али не само манѣ ствари у земльи уређую. Ново министарство имаће тек онда симпатие народне уза се, ако буду на саборима праве већине народа за ньим, иначе никакве лепе речи непомогоше.

— Бечки университет слави сада 500 година од

свога постанка. Слава е доста мртва. Гостию са стране има врло мало.

Италия.

— Званични лист римски опровргнуо е глас, да ће папа у Риму сазвати вселенски сабор римокатолички; али оним порицанѣм нису гласови о томе престали, но све се већма шире и множе. Тако један неапољски лист пише, да ће на томе сабору бити проглашен нов догмат римске цркве: да папа мора уедно бити и кралѣм.

Турска.

— Из Цариграда являю као неку новост, да су државне благайнице празне. То е старо ново!

Русия.

— Из Поти у Кавказу явля се, да тамо 6000 войника раде на гвозденом путу од Поти до Кутаиса. То е почетак гвозденога пута закавкаскога, кои ће споити Поти са Баку, т. е. црно море са хвалинским (касписким.)

— Нови престолонаследник велики кнез Александар, како пишу из Петрограда, изразио се, да ће његов отац крунисати свою владу октроисаним уставом.

— Лука Вукаловић, по вестима петроградским, дошао е у Петроград. Несумняю, да е долазак његов скопчан са политиком, ер, вели „Индеп. белм", гроф Горчаков настои око тога, да Русия опет добие пређашньи свой уплив код аустриских и турских Славена.

— Кнез Владислав Чарторински, као председник польског књижевно-историског друштва у Паризу, држао е на овогодишньой главной майской скупштини беседу, коя е доста знаменита. Први део те беседе односио се на последньи польски устанак и његове послѣдице. Ако е кнез и стаяо сам на челу революционог одбора, ипак е грдио цели покрет и назвао га е найвећом несрећом, коя е могла посетити польску землю. У другом делу свое беседе жалио се кнез яко на равнодушност западних европских држава и на поступанѣ Русие. Кнез е пре веровао, да ће западна Европа помоћи Поляцима, и на то се од польске стране у последнѣм покрету рачунало; али та вера сад е сасвим уздрмана.

— „Одески вѣстник" явля да е у Одесу на пароброду „Таврида" стигао наш Лука Вукаловић и са њима Богдан Вукаловић и іош 15 других Херцеговаца.

— Један бечки лист явля, да цар Александар II. намерава у Польской наново увести онай уставк кога е дао цар Александар I. Ово ћемо засада примити само прости глас из вовина. Тек узгред и то да споменемо, да цар Александар намерава устроити две польске регименте, коя ће само у Польской служити.

— У Литви е изишла наредба, да ни један учитель неможе више польски език предавати. У Литви се основало едно братство за распростиранѣ православне вере у овой земльи. Братство е добило један намастир и знаменита средства; али ће у Литви найвише ићи за тим, да школе оснуе.

Гвоздени пут, кои спая Одесу са балтичким морем, готов е.

НАЙНОВИЈЕ.

Темишвар. Овде се незна ништа за какву депутацию из тамишке жупанье. Него из Лугоша отишла су три лица у Беч до канцелара и молили га, да се за крашовску жунанию постави Роман за великога жупана. Дворски канцелар врло е озбильно примио ту молбу, ер е међу овом троицом било два чиновника, те канцелар нерадо гледаше њиову ову радню на политично-народном полю.

Пешта У „П. Наплову" пише неки Балашовић, како е народ у горньой Угарской расположен, и налази, да ће се према томе морати пре свега предузети решенѣ питаня народности.

Беч. Овде очекую бискупа Штросмаера, да се разговори са угарским канцеларом о хрватско-угарском питаню.

ТРГОВИНА.

Пешта 22. юлия. Већ од некога времена нема никаквих страних трговаца и тако се шеница продае само за местну потребу. Данас се слабо тражило, едва се продало 6000 мерова по досадашньой цени. Ражи нове продало се 1500 мерова по ф. 1.92 н. Ечам и зоб нетраже. Кукуруз се непрестано радо куповао и држи се на цени, банатски по ф. 1.90—2 ф.

— По последнѣм месечном известию има народна банка готовине у сребру за 116,704,104 ф., банкнота у промету 346,518,992 фор. Банкноте су се умножиле у 4,106,330 ф. а готовина се умалила у 149 ф.

Сисак 18 юлия. Радня е ишла слабо ове седнице, али се цена шеници одржала; напротив остале струке попустиле су. Зоб нико нетражи. Шенице се продало 24,000 мерова, поморишка, потиска и бечейска по фор. 3. 40—3. 55 н. бачка по ф. 3—3. 45 н. банатска и друге слабие врсте по ф. 2. 70—3 фор. Наполице се продало 1000 мерова банатске по ф. 2. 15—2. 20 н. Раж слабо купую по ф. 2—2. 10 нов. Кукуруза се продало до 20,000 мерова, банатски по по ф. 2—2. 15 н. бачки и потиски по ф. 1.50—1.60 н. зоб бачка и банатска по ф. 1.35—1 38 н. — Купа е од кише нарасла, али е сад тргла натраг; Сава стои.

Бечка берза од 24. юлия.

Сребро	— — — — — — — —	108 —
Дукати	— — — — — — — —	5. 26

ЛУТРИЯ.

Темишварска од 26. юлия рим.	39.	77.	15.	55.	10.
Будимска од 29. юлия римск.	62.	18.	27.	47.	22.

Станѣ воде на Дунаву.

Нови Сад 24 юлия. 6 стопа 5 пал. Долази
Пешта 22 юлия. 6 стопе 2 пал. Долази.

ПОЗИВ

у главну скупштину и у сѣднице књижевног оделеня „Матице Српске".

У смислу устава „Матице Српске" овим се позиваю сви чланови матичани у редовну годишню явну главну скупштину, коя ће се **10 (22) Августа** о. г. у 9 сати пре подне одпочети, а чланови књижевног оделеня опет у явне сѣднице књижевног оделѣна, кое ће се **7 (19) Аугуста** о. г. и одмах други дан после свршене главне скупштине држати.

У Новоме Саду 17. юлия 1865.

Председник „Матице Српске"
Платонъ Атанацковићъ,
епископъ.

ОГЛАСИ.

Едикт.

Од стране ц. кр. суда варадинско граничарске регименте бр. 9 овим се до обштега знаня ставля: да е поновлѣна явна продая у оставштинску масу Софие Іовановићке спадаюће гостионице под цимером (шилдбирцуза) бр. 492 у Митровици „Код цара од Аустрие" заедно са кућом и кућиштем од 195 четвороуг. хв. и са побочним зданиями по цену од десет иляда форинти а. вр. таковим купцима, кои могу показати, да могу поседавати добра у смислу основног закона за войничку границу, под определѣнѣм два рока, то est 3. и 17 септембра 1865 сваки пут после подне у 3 сата на лицу места — с тим условлѣм одобрена: да се ово добро при првом року неће продати испод петнаест иляда фор. а. вр., да сваки лицитант има пишманину од едне иляде фор. а. вр. пре почетка лицитание положити, и да купац има целу куповну суму одмах исплатити, и процентуалне пристойбе положити, а зато нѣму припадаю од часа подпуно положене куповне суме и добитци од сада изарендована добра.

Митровица 11. юлия 1865.

Ц. кр. суд варадинске граничарске регименте бр. 9.
Іос. Унгер
маіор авдитор.

158—1—3

Стечай

на неш упразнѣних места у Текелином заведению.

У заведению Текелином у Пешти упразнѣна су за школску годину 1865-6 за сада пет питомачких места, на коя се овим отвара стечай до 4 (16) аугуста о г.

Сваки питомац има у заведению слободан стан с огревом, свећом и послугом и 157 ф. 50 н. а. вр. на годину, коя му се свота у месечним ратама по 15 ф. 75 н. а. вр. издае.

Ко е у намери за кое од упразнѣних места молити, тай треба да докаже: да е православан Србин, да слуша правословне, медицинске или философийске науке на свеучилишту, или ако е іош у гимназии, да е бар шести гимназиски разред свршио, да свою молбеницу до 4 (16) аугуста о. г. „Матици Српской" у Нови Сад поднесе и да уз ню ове исправе приложи.

1. Школска сведочанства од првог и другод школског течая, а слушаоци осмог гимназийског разреда іош и сведочбу о добро положеном испиту зрелости.

2. Вере достойно од дотичне жупанийске власти, магистрата или другог коег явног звания издано сведочанство, у коем треба да е ясно назначено станѣ просителѣвих родителя, као и то, колико іош деце имаю осим њега.

3. Лекарску сведочбу да е проситель здрав и да су кравие богиве у свое време на њега накаламлѣне.

Молбенице кое небуду по овом пропису зготовлѣне, неће се моћи уважити.

Изрично се дае на знанѣ да по вишим наредбама ни један ученик не сме две или више стипендия у едно исто време уживати и да ће сваки за Текелиног питомца избрани проситель при свом ступаню у заведение испитан бити од лекара Текелиног заведение, па ако се нађе да е болешльив, или да какву другу телесну ману на себи има, то се неће у заведение примити.

По себи се разуме да е сваки питомац дужан при почетку школске године лично у заведение доћи, или писмено явити зашто то неможе учинити, и да се сваки при свом ступаню у заведение своевольно подвргава свима правилама коя е „Матица Српска" као управа Текелиног заведения за питомце Текелине издала.

У Новом Саду 17. юлия 1865.

Председник „Матице Српске."
Платон Атанацковиħ
епископ.
А. Хаџиħ
секретар.

151—3—3

ОГЛАС.

Конкурс за шгацие учительске по следећим местима у протопресвитерат вуковарском постоећим, отвара се — као: Опатовцу са платом 160 фор., Шаренграду 140 фор., Острову 200 фор. аустр. вр. три фата дрва растови; свуда свободно обиталиште и башта. Почему свршени препаранди и клирици позиваю се, до 15 септем. т. г. са прописаним документима и прошением, на диштриктуалну школску дирекцию да конкурираю.

К. Миланковиħ,
прота Вуковарски.

145—3—3

Екзекутивна продая.

од куће Марие Михаиловиħ под бр. 1131. и 1467. у Новом Саду.

Од варошкот суда као грунтовне власти овим се на знанѣ дае, да ће се на молбу варошког фишкала г. Дра Гавре Гайчиновића куће Марие Михаиловиħ под бр. 1131. и 1467. у Н. Саду због сиротинской новосадской каси дужни 1976 фор. 43 кр. С. S. С. 25. Септембра и 27. Новембра 1865. свагда на лицу места у 3 сата после подне продавати.

Сви кои купити желе, позиваю се с тим, да могу лицитационa условия код овог суда видити или у препису искати.

У Новом Саду 18. Февруара 1865.

Варошки судац на допусту.
Градоначалник
П. Стояновиħ с. р.

149—3—3

Обзнана.

Настоећим общтем знаню издае се, да ће се 16 (4) августа т. г. у 9. сати пре подне и званию овога магистрата II III IV четврт в. кикиндске, мокринске и франѣвачке общтине I. и II. половина, као Башахидске, Карловске и Куманске право точеня пића на три, — В. Кикиндска ново сазидана из 30 маньи и већи соба, 4. подрума, нуждне шупе и штале састоећа се, у овом од преко 20.000 душа садржаваюћем живом трговачком месту као „Хотел" **едино постоећа гостионица на девет едно за друго следећи година** путем явне дражбе под закуп издавати.

Сваки колицитант има ће пре упочете дражбе 10 проц. од извикати имаюће своте у име пишманлука дражбеном одбору у руке положити, и найвише даватель има ће едногодишньи закуп или у готовом новцу илити пак са непокретним своим добром осигурати.

Условия за поедине закупе могу се сваки дан и у свако доба код дистр. бележништва увидити.

Из седнице магистрата 29 юлия 1865 у В Кикинди држане.

Данило Павковиħ
диштр. подбележник.

157—2—3

Обява.

Захвалюћи моим поштованим приятельма у радньи у овой земльи и изван границе на двадесетгодишнѣм поклонѣном ми повереню, дае им уедно на знанѣ, да сам мою фабрику іош 9. пр. мес. из Новога Врбаса преселио у

Нови Сад, на житной пияци, у кући код „црнога орла" (пре тога кавана) бр. 2009 и 2010. и да сам е знаменито распрострео, тако да сам већ у том приятном положаю, да могу извршивати наручбине кроз три четири дана за есенцию сирћета као и яка спирита.

Я ћу и одсада као и досада трудити се, да солидном послугом и найприличнiом ценом уз найболю каквоћу и даље одржим повѣренѣ моих поштованих приятеля у послу.

С поштованѣм
Аврам Рабштерн
фабрикант есенциe винскога сирћета, ликвора и рума.
(пре у Новом Врбасу)

137—4—5

Трговина за модни еспап „КОД КОШНИЦЕ"

у Новом Саду потребуе едног практиканта.

Ближа извешћа у истой трговини.

143—3—3

У ИРИГУ

велика гостионица „код месеца" кафана и свратиште издае се честитом едном крчмару на 3 године под рачун. Коя би хтео примити га се, нека се обрати на

Ђорђа Коядиновића
у Иригу.

148—3—3

80 ланаца салашке землѣ на Бечейском хатару дае се под аренду на годину дана. Приявити се треба код Милоша и Мите Трифунца у Меленцима.

159—1—3

Властник, издаватель и одговорни уредник Ђорђе Поповиħ.

Брзотиском Игнята Фукса у Новоме Саду.